

แนวโน้มสถาบันครอบครัวไทยในกระแสนิยมใหม่ของความ
หลากหลายทางเพศ

Tendency institutional Thai family with new popular trend of
gender diversity

ณัฐนิดา จบศรี¹

Nutnida Jobsri¹

natnida.jobsri@gmail.com

Received: 06/2/68 Revised: 21/2/68 Accepted: 21/2/68

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของสถาบันครอบครัวไทยในกระแสนิยมใหม่ของความหลากหลายทางเพศ เพื่อแนะนำต่อครอบครัวที่มีบุตรที่มีความหลากหลายทางเพศ และเสนอแนะวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากต่อประเทศชาติ โดยทำหน้าที่ให้กำเนิด เลี้ยงดู สั่งสอน ปลูกฝังค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคมแก่ลูกหลาน ที่เติบโตมาในยุคแห่งความก้าวหน้าของนวัตกรรม การสื่อสารระบบดิจิทัล เป็นช่วงอายุของคนรุ่นใหม่ จึงมีทักษะการค้นคว้าหาและเปิดรับข้อมูลข่าวสาร แทนคำสั่งของครอบครัว ซึ่งหล่อหลอมแนวคิด พฤติกรรมเลียนแบบจากวัฒนธรรมและอารยธรรมโลก ส่งผลให้อัตลักษณ์ทางเพศของลูกหลานเปลี่ยนไปในลักษณะ LGBTQI ดังนั้นหน้าที่ของ

¹นักวิชาการอิสระ

¹Independence Scholar

พ่อแม่และครอบครัว ควรปรับแนวคิด ให้การยอมรับความเป็นตัวตนตามวิถีทางเพศที่ยืดเลือกมา เปิดพื้นที่ความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อให้ลูกหลานดำเนินชีวิตได้อย่างภาคภูมิใจ สามารถถึงศักยภาพในตัวออกมาสร้างคุณค่าอย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ผลิตจากสถาบันครอบครัวที่คงบทบาทสำคัญต่อประเทศชาติ ในบริบทสังคมที่ให้เกิดดิฉันซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: สถาบันครอบครัว; ความหลากหลายทางเพศ; กระแสนิยมใหม่

Abstract

The purpose of this article aims to study a current situation and tendency institutional Thai family with new popular trend of gender diversity for advice to parents' children diverse genders and suggestions appropriate practices. The method of use is documentary research. The results found that; the Thai family institution plays a crucial role in the nation by giving birth to, nurturing, educating, and instilling cultural and social values in children growing up in an era of innovation and digital communication. This is the generation of the new age, equipped with the ability to research and access information independently rather than relying solely on family directives. Their thoughts and behaviors are shaped by global cultures and civilized societies, influencing gender identity shifts towards LGBTQI expressions. Therefore, parents and families should adapt their perspectives to accept and respect individual gender identities. They should create an environment of gender equality, allowing their children to live with dignity and confidence, fully

realizing their potential and contributing meaningfully to society. This ensures that the family institution continues to play a vital role in the nation by nurturing human resources in a society that values mutual respect and inclusivity.

Keyword: family institution; gender diversity; new popular trend

บทนำ

สถาบันครอบครัว เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อทุกภาคส่วนของประเทศ เนื่องด้วยมีลักษณะเป็นกลุ่มสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกัน โดยทั่วไปมักประกอบด้วยผู้ใหญ่อย่างน้อย 2 คน มีความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมยอมรับ และมีบุตรของตนหนึ่งคนขึ้นไป หรือผู้ใหญ่ที่อยู่ร่วมกันอาจมีเพศสัมพันธ์โดยที่เพศไม่สัมพันธ์ อาจมีบุตรบุญธรรมก็ได้ (Murdock, 1949 อ้างถึงใน กรรณิการ์ มีสวัสดิ์, 2561, หน้า 18) นอกจากสถาบันครอบครัวมีหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ด้วยการสืบพันธุ์แล้ว ยังต้องมีการเลี้ยงดูบุตร อบรม ขัดเกลา สั่งสอนให้มีทักษะที่เป็นรากฐานการเรียนรู้ ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาตามระดับชั้น บ่มเพาะอุปนิสัย ปลูกฝังทัศนคติให้มีระเบียบแบบแผน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมทางวัฒนธรรมและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม (Broom & Selnick, 1995 อ้างถึงใน จุฬามาศ รอดสน, 2560, หน้า 14) โดยเน้นการดูแลความประพฤติหรือควบคุมพฤติกรรมเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสังคม กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมทางเพศที่เหมาะสมกับเพศสภาพ (UNODC และ UN Women, 2021, หน้า 51) การทำหน้าที่ของครอบครัวจึงครอบคลุมแนวทางปฏิบัติ ความประพฤติ พฤติกรรม และค่านิยมทางเพศ (เมธิรา ไกรนที, 2563, หน้า 5) รวมถึงการเลือกคู่ครอง การสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่นบางสังคมห้ามไม่ให้สมาชิกของ

ครอบครัวแสดงพฤติกรรมทางเพศตามที่ต้องการได้ เนื่องจากกฎเกณฑ์บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและสังคมห้ามมิให้มีพฤติกรรมทางเพศผิดธรรมชาติ หรือพฤติกรรมการสืบพันธุ์ที่ไม่อาจผลิตสมาชิกใหม่แทนคนที่จากไปได้ ทำให้เผ่าพันธุ์ขยายต่อไปไม่ได้และสิ้นสุดวงศ์ตระกูลไป เมื่อสถาบันครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่สืบพันธุ์และขยายวงกว้าง สังคมอาจสิ้นสุดลงได้ (Murdock, 1949 อ้างถึงใน กรรณิการ์ มีสวัสดิ์, 2561, หน้า 19) สถาบันครอบครัวจึงพยายามรักษาโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมในบทบาทการพัฒนาสมาชิก โดยควบคุมมิให้บุตรมีพฤติกรรมทางเพศผิดกฎเกณฑ์ธรรมชาติ และบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมของสังคม เช่น สังคมแบบอนุรักษนิยมสุดโต่งที่เคร่งครัดทางวัฒนธรรมจารีตประเพณี ทั้งปลูกฝัง ควบคุม และลงโทษ เพื่อให้สมาชิกมีพฤติกรรมตามเพศกำเนิด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การควบคุมมิให้มีพฤติกรรมไม่ตรงกับเพศสภาพ หรือมีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ เรียกโดยรวมว่า LGBTQI (แต่ละตัวอักษรมีความหมายดังนี้ **L** = Lesbian เพศหญิงรักผู้หญิงด้วยกัน **G** = Gay เพศชายรักผู้ชายด้วยกัน **B** - Bisexual เพศชายรักได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง **T** - Transgender คือ คนข้ามเพศ จากเพศชายข้ามเป็นเพศหญิง หรือเพศหญิงข้ามเป็นเพศชาย **Q** - Queer คือ คนที่พึงพอใจต่อเพศใดก็ได้ มีความรักโดยไม่จำกัดเพศ **I** = Intersexual คือคนไม่สามารถระบุเพศได้ชัดเจน อาจไม่ได้เป็นทั้งชายและหญิง ทำให้มีความรักอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตลอดเวลา) ซึ่งสถาบันครอบครัวโดยเฉพาะพ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของลูกด้วย (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2553) ขณะเดียวกัน พลวัตการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและสังคมโลก (world cultural and social change) ต่อการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศยุคดิจิทัล ทำให้การเรียนรู้ทางเพศแบบเดิมเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัฒนธรรมและสังคมโลก (วรรัตน์ ประทานวโรปัญญา, 2563, หน้า 387)

วิธีการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัวไทย มีหน้าที่แจ่มชัดเช่นเดียวกับทุกครอบครัวในโลก คือ การทำหน้าที่ของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดู ขัดเกลาปลูกฝังค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคม ในการดำเนินชีวิตตามเพศกำเนิด และทำหน้าที่พื้นฐานของสถาบันครอบครัวคือ การสืบพันธุ์ ส่งต่อภาระหน้าที่ความเป็นครอบครัวให้แก่ลูกหลานของตน เป็นการขยายวงศ์ตระกูลหรือสืบสกุลให้คงอยู่ในสังคมต่อไป แต่มีปรากฏการณ์ทางสังคมจากรายงานการสำรวจสถานการณ์ครอบครัวไทย ที่พบว่า โครงสร้างครอบครัวไทยส่วนใหญ่ ร้อยละ 59 เป็นครอบครัวเดี่ยว (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560) กอปรกับภาวะทางเศรษฐกิจถดถอย หัวหน้าครอบครัวต้องใช้เวลาไปกับการหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกหลานได้ จึงต้องแสวงหาความสุขจากภายนอก (กณิกาพร บุญชูฐ, 2555, หน้า 119) ในขณะเดียวกัน กระแสนิยมทางวัฒนธรรมและสังคมไทยได้นำเสนอเรื่องราว ตัวแสดง คนที่เป็นต้นแบบของสังคม (idol) เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ปรากฏในหลายช่องทาง (platform) ของสื่อสารมวลชน ทำให้เกิดการเลียนแบบ ส่งผลทำให้เกิดลักษณะทางเพศของบุตรหลานเปลี่ยนแปลง (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2557) จากเพศกำเนิดไปอยู่ในกลุ่ม LGBTQI อุบัติการณ์เช่นนี้ บางครอบครัวไม่อาจยอมรับพฤติกรรมของบุตรหลานได้ จึงอาจใช้ความรุนแรงในการป้องกันและกวดขันการพฤติกรรมที่ผิดไปจากเพศสภาพที่เป็นอยู่

เมื่อกระแสวัฒนธรรมและสังคมโลก แพร่กระจายข่าวสารสู่ประเทศไทย เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติต่ออัตลักษณ์ทางเพศที่เปลี่ยนไปของสมาชิกในครอบครัว ให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียม เช่น กรณีประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ประกาศใช้กฎหมายอนุญาตให้เพศเดียวกันจดทะเบียนสมรสได้ ในปี ค.ศ. 2001 เป็นประเทศแรกในโลก และมีประเทศได้หันเป็นประเทศแรกในเอเชีย

ที่ในลักษณะเดียวกัน ในปี ค.ศ. 2019 โดยที่ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 หรือกฎหมายสมรสเท่าเทียม มีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 มกราคม 2568 ส่งผลให้ครอบครัวไทยมีการปรับกระบวนการจดทะเบียนทำหน้าที่ในฐานะสถาบันครอบครัว เพื่อปรับความคิดในการยอมรับและทำความเข้าใจกรณีบุตรหลานที่มีอัตลักษณ์ LGBTQI หรือเป็นครอบครัวที่มีมุมมองต่อสิทธิ เสรีภาพของกลุ่มคน LGBTQI โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ หรือใช้วาจากรรมไม่สุภาพ ดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือแสดงพฤติกรรม อากับกิริยาต่อต้าน หรือรุกรานสิทธิคนอื่น

บทความนี้จึงนำเสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับครอบครัวที่มีสมาชิกอยู่ในกลุ่ม LGBTQI เพื่อให้สถาบันครอบครัวไทยภายใต้กระแสนิยมใหม่ของความหลากหลายทางเพศ ได้สร้างความเข้าใจยอมรับกลุ่มคน LGBTQI ได้ลึกซึ้งมากขึ้น โดยคาดหวังว่าเนื้อหาสาระสำคัญที่กล่าวถึงจะช่วยลดปัญหาความตึงเครียดระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นปวงชนชาวไทยที่สามารถดำเนินชีวิตภายใต้วัฒนธรรมและวิถีสังคมไทยได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งได้เสนอแนะแนวทางการทำหน้าที่ในฐานะสถาบันครอบครัวได้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

บริบทของสถาบันครอบครัวไทย

สถาบันครอบครัว (Family Institution) คือ การรวมตัวของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป บนพื้นฐานความรักความผูกพัน มีความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในฐานะเป็นญาติโดยสายเลือด ประกอบด้วย พ่อแม่ พี่น้อง ลูกพี่ ลูกน้อง ปู่ย่า ตา

ยาย หรือในฐานะเป็นญาติจากการสมรส และการรับบุตรบุญธรรม (สะอาด ศรีวรรณ, 2560, หน้า 96) โดยมีบทบาทหน้าที่อย่างมีแบบแผนพฤติกรรมตามบรรทัดฐานวัฒนธรรมและสังคม (ท่องเที่ยวทั่วไทย, 2560) ได้แก่ การสืบพันธุ์เพื่อให้กำเนิดสมาชิกใหม่ทดแทนสมาชิกเก่า การอบรมเลี้ยงดู ขัดเกลาหล่อหลอมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่งเสริมความเป็นตัวของตัวเอง รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นมนุษย์ให้บุคคลเป็นคนดีมีคุณภาพ สมาชิกที่ดีของสังคม (กรมกิจการสตรีและครอบครัว, 2567) รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (social interaction) ด้วยแบบแผนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เอื้อประโยชน์ต่อสถาบันสังคม สถาบันการเมือง สถาบันศาสนา เป็นต้น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ แบบแผนของบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและสังคม ยังครอบคลุมแนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ การเลือกคู่ การหมั้น การสมรส การหย่าร้าง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวทั้งหมด กล่าวได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ ที่วางแบบแผนการดำรงชีวิต วิถีปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ

สถาบันครอบครัวในบริบทความเป็นไทย ส่วนใหญ่รวมตัวและอาศัยอยู่รวมกันในรูปสถาบันสังคมขนาดเล็กที่สุด ด้วยการยึดสายใยความเป็นญาติทางสายเลือด ปฏิบัติระหว่างกันตามแบบแผนจารีตประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ กฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมไทย (เมธิรา ไกรนที, 2563, หน้า 8) รวมทั้งระบบอุปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2558, หน้า 187) เช่น การเลือกปฏิบัติในแต่ละองค์การ ซึ่งถูกปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างเป็นระบบ สภาพสังคมของสถาบันครอบครัวไทยในอดีตจึงมีความผูกพัน

ปฏิบัติต่อกันความเคารพนับถือ ด้วยสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดกัน ให้ความช่วยเหลือ
ดูแลกันในหมู่ญาติพี่น้อง สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะครอบครัวไทยส่วนใหญ่อยู่ใน
รูปแบบครอบครัวขยาย (Extended Family) หรือสมาชิกจำนวนมากอยู่ร่วมกันใน
ครอบครัวประกอบด้วยพ่อแม่ พี่น้อง ญาติของสามีภรรยา ผู้อาวุโส ปู่ย่า ตายาย
เป็นต้น แต่จากปัจจัยภายนอกครอบครัว เช่น ภาวะทางสังคมส่งผลให้บริบททาง
สังคมของครอบครัวไทย มีสัมพันธ์ภาพแบบห่างเหิน ไม่ใกล้ชิดเหมือนอดีต
(ปฐมวัยไทยแลนด์, 2566) ขณะที่สภาพเศรษฐกิจเกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น ทำ
ให้พ่อแม่หรือหัวหน้าครอบครัวต้องดิ้นรนหารายได้เพิ่มเพื่อให้ครอบครัวมีความ
มั่นคง (PIERspectives, 2564) ทำให้โอกาสการไปมาหาสู่ระหว่างคนในครอบครัว
ลดน้อยลง อีกทั้งนวัตกรรมการสื่อสารและเทคโนโลยียุคดิจิทัล ทำให้คนใน
ครอบครัวเองไม่สนใจคนรอบข้าง มีโลกส่วนตัวสูง ขาดการสื่อสารระหว่างกัน ทำ
ให้ความผูกพันไม่แน่นแฟ้นเท่าที่เคยเป็น ปฏิสัมพันธ์ไม่ใกล้ชิดกันเหมือนแบบ
ครอบครัวขยายที่ทุกคนอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน (ณรงญา ตัญจพัฒนกุล,
2021) ซึ่งสภาพแวดล้อมภายนอกครอบครัว ทำให้สถาบันครอบครัวย่อขนาดมา
เป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือ สมาชิกมีเฉพาะพ่อ แม่ ลูก (สามี
ภรรยา บุตร) แยกออกมาอาศัยต่างหากจากครอบครัวใหญ่ อาจมีเครือญาติมา
อาศัยร่วมอยู่ด้วยแต่ไม่มากนัก จึงถือได้ว่าสภาพแวดล้อมภายนอกครอบครัว
ได้แก่ ภาวะทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ นวัตกรรมการสื่อสารและเทคโนโลยียุค
ดิจิทัล เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยกระตุ้น (precipitating factors) ทำให้บริบทครอบครัว
ไทยและพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนไป (สำนักส่งเสริมสุขภาพ,
2566) ทั้งเชิงทัศนคติ ได้แก่ ความรักและความผูกพันลดลง แต่ห่างเหินมากขึ้น

และเชิงพฤติกรรมคือ การสนทนาพูดคุย การเดินทางไปมาหาสู่กัน การโอบกอด ถอยย่นลงเหลือแค่การส่งคำทักทายผ่านเทคโนโลยีทางการสื่อสาร

เมื่อสภาพแวดล้อมนอกกรอบครัว ถูกให้ความสำคัญมากกว่าญาติทางสายเลือดในครอบครัวเดียวกัน สถาบันครอบครัวไทยยุคปัจจุบัน แม้เป็นหน่วยขนาดเล็กที่สุดในสังคม แต่เดิมเคยมีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางรากฐานทางความคิดแก่ลูกหลาน หล่อหลอมความรู้สึกระงมวัย อีกทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการพฤติกรรมในวัยเด็ก ยังคงควบคุมวิถีปฏิบัติในช่วงวัยเจริญพันธุ์ เมื่อเข้าสู่ยุคความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้รูปแบบสังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง (social and cultural change) ตลอดเวลา (นิเทศ ดินณะกุล, 2551, หน้า 128) บทบาทการทำหน้าที่สถาบันครอบครัวไทย การสั่งสอนและควบคุมพฤติกรรมถูกแทนที่ด้วยชุดเครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ (social media network) ด้วยช่องทางการสื่อสารระบบดิจิทัล (digital platform) โครงสร้างพื้นฐานระบบดิจิทัล ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ เชื่อมโยงกับกลุ่มคนหลายกลุ่มที่ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในการรับส่งข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ ความบันเทิง อีกทั้งยังสามารถร่วมกิจกรรมบน platform นั้นได้ด้วย เมื่อระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ ได้เชื่อมต่อกับมนุษย์ในโลกออนไลน์ โลกอินเทอร์เน็ต โลกเสมือนจริง โลกเหล่านี้ได้สร้างการเรียนรู้ และปรับรูปแบบพื้นที่ความสัมพันธ์ที่ทับซ้อนพื้นที่ความสัมพันธ์ของครอบครัวอีกต่อหนึ่ง ส่งผลให้พื้นที่ที่อยู่อาศัยจริงของสมาชิกครอบครัวและพื้นที่ด้านจิตใจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมโลก (ภูเบศร์ สมุทรจักร, กมลชนก ขำสุวรรณ และพิมลพรรณ นิตยัณรา, 2562, หน้า 12) โดยผ่านโครงข่ายระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่

ก้าวหน้าทันสมัยนั้น ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาช่วงอายุของลูกหลานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ (new generation) ถูกเลี้ยงดูอยู่ในยุคการพัฒนา social media network และ internet เป็นเครื่องเล่นของคนรุ่นใหม่ในวัยอยากรู้อยากเห็น จึงมีทักษะการค้นคว้าหาข้อมูลได้อย่างชำนาญ ทำให้คนวัยนี้มีความคิดเปิดกว้าง กล้าแสดงออก (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), 2559, หน้า 12-13) โดยรับเอาความหลากหลายจากอารยะสังคมและวัฒนธรรมอื่นที่มา พร้อมกับข้อมูลในระบบสื่อสาร และเข้ามาแทนที่ครอบครัวไทย ด้วยการหล่อหลอมความคิด ความเชื่อ พฤติกรรม (NovaBizz, 2560) แล้วดำเนินชีวิตตาม อารยะสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายนั้น สิ่งที่มาพร้อมกับสื่อที่เป็นประเด็นที่น่าสยดสยองคือการยอมรับคู่รักเพศเดียวกัน (สิริวัฒน์ มาเทศ, 2563 อ้างถึงใน ธนกร วรพิทักษานนท์, 2566, หน้า 12) เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับหน้าที่ของสถาบันครอบครัว เรื่อง การสืบพันธุ์เพื่อมีบุตรไว้มิใช่สิ่งสำคัญต่อการดำรงเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ โดยมีหลายประเทศได้สร้างกฎหมายมาควบคุมสถาบันครัวเรือน (household or family control) ให้ทำหน้าที่สืบพันธุ์ ผลิตสมาชิกใหม่ไว้เป็นทายาทสืบสกุล เพื่อความคงอยู่ของวงศ์ตระกูล และเผ่าพันธุ์ (ธัญญาภัส ทองมุสิทธิ์, 2562, หน้า 9)

กระแสวัฒนธรรมและสังคมโลกกับความหลากหลายทางเพศ

ปฏิบัติการตามหน้าที่ของสถาบันครอบครัว ในกระบวนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีพันธกิจการปลูกฝังความคิดและค่านิยมทางเพศตามวัฒนธรรม ให้มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมเพื่อสืบเชื้อสายตามครรลองของ

สังคม ซึ่งเป็นระบบคิดที่ตีกรอบไว้แล้วทั้งสิ้น (กฤตยา อาชวนิชกุล และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2551, หน้า ๗) ระบบคิดดังกล่าวได้อธิบายมิติเพศตามหลักวิชาไว้ 2 แนวคิดคือ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา อธิบายว่า เพศคือความแตกต่างทางร่างกายระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย เป็นผลผลิตตามกฎธรรมชาติ พร้อมทั้งอธิบายสัญชาตญาณของเพศด้วยว่า เพศชายมีพลัง แข็งแรง ส่วนเพศหญิงอ่อนแอ เป็นการแบ่งพื้นที่ทางสังคมของชายหญิงออกจากกัน ครอบครัวจึงต้องสอนเรื่องคุณสมบัติ มารยาททางสังคม และพฤติกรรม เป็นการจำแนกคุณลักษณะระหว่างชายกับหญิงออกจากกันอย่างชัดเจน (Garton, 2004 อ้างถึงใน ภูเบศร์ สมุทรจักร, กมลชนก ขำสุวรรณ และพิมลพรรณ นิตยัณรา, 2562, หน้า 43) ในขณะที่แนวคิดทางสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม อธิบายมิติเพศไว้ตรงข้ามกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ โดยอธิบายความแตกต่างและความหลากหลายทางเพศที่มีมากกว่าชายกับหญิง ฉายภาพให้เห็นว่า แนวคิดที่ยึดเพียงความเป็นชายกับหญิง ได้ส่งผลให้การแบ่งพื้นที่ทางสังคม เป็นต้นเหตุความไม่เท่าเทียมทางเพศในเชิงการให้คุณค่า มีให้เห็นในหลายสังคมที่ให้อำนาจผู้ชายเป็นใหญ่ (Dunne, 2003 อ้างถึงใน ภูเบศร์ สมุทรจักร, กมลชนก ขำสุวรรณและพิมลพรรณ นิตยัณรา, 2562, หน้า 43) เช่น การจัดสรรทรัพยากร การมีอำนาจ ความเคารพ สิทธิ เสรีภาพ เพศชายถูกยอมรับเชิงคุณค่าในหลายสังคมนั้น ดังนั้น เพศจึงเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น และเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรม

แต่เมื่อเข้าสู่ยุคการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันครอบครัวถูกแทรกแซงจากเทคโนโลยีการสื่อสารระบบดิจิทัล มีทั้งเนื้อหาสาระเป็นตัวอักษร ภาพเคลื่อนไหว เสียงประกอบ ที่เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่รับรู้ถึงค่านิยม วัฒนธรรม และอารยะ

สังคมโลกที่หลากหลาย อันทรงอิทธิพลต่อลูกหลานวัยอยากรู้อยากเห็น สิ่งที่ได้รับอาจเป็นความรู้ แฟชั่น ความบันเทิง ภาพยนตร์ที่นำเสนอความรักเพศเดียวกัน (series Y) ในบริบทที่เป็นการสื่อสารสาธารณะหรือเป็นทางการ ที่ไม่อาจคาดเดาขอบเขตการยอมรับของคนรับสารได้ ประกอบด้วยทัศนวิสัยที่เปิดกว้าง จึงรับเอาค่านิยมจากอารยะสังคมนั้นไว้ จึงเกิดการเลียนแบบ ประพฤติตาม กระทั่งเลิกเปลี่ยนวิถีปฏิบัติของวัฒนธรรมไทย เน้นความสะดวก เรียบง่ายในการดำเนินชีวิต ทำให้บางพฤติกรรมที่ปิดซ่อน ไม่เคยกล้าแสดงออก เนื่องจากขัดสวนกับคำสั่งสอน ปลูกฝังของครอบครัว จึงเผยพฤติกรรมตนตามต้นแบบที่ได้รับ copy show ที่เห็นได้ชัดคือ การแสดงความเป็นตัวตนเสมือนร่วมกับกลุ่มคน LGBTQI จึงมีการปรับเดิมการดำเนินชีวิตตามอัตลักษณ์ทางเพศที่ตนปรารถนา ผลพวงดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากการอนุญาตยอมของครอบครัวที่ให้เทคโนโลยีการสื่อสารระบบดิจิทัลมาทำหน้าที่แทน เสมือนครอบครัวเป็นการสนับสนุนทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ

การนำเข้ากระแสความหลากหลายทางเพศจากระบบการสื่อสารสากล เสมือนการทำหน้าที่ของครอบครัวที่อนุญาตยอมด้วยความคาดหวังว่า ลูกหลานได้เปิดโลกทัศน์ พัฒนาต่อยอดทิศทางชีวิตในบริบทสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา พัฒนาทักษะใหม่ที่ท้าทาย เพื่อเป็นแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต สามารถสร้างฐานะทางการเงิน และนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของครอบครัว อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังที่ไม่ได้คำนึงถึง ทำให้ล้มผลลัพธ์ในทางตรงข้าม ที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของลูกหลานภายใต้วัฒนธรรมและสังคมไทยอย่างไม่รู้ตัว จนนำไปสู่ปัญหาอื่นที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ความรู้สึกแปลกต่าง ไม่ยอมรับ เลือกปฏิบัติ แบ่งแยกพื้นที่ความแตกต่าง ถ่างช่องว่าง (gap) ความเท่า

เทียมทางเพศบนหลักพื้นฐานทางสิทธิมนุษยชน (human right) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) ให้ห่างมากขึ้น

การเกิดกระแสการเรียกร้องของกลุ่มคน LGBTQI เพื่อสร้างความเท่าเทียมทางเพศ ไม่เฉพาะหญิงกับชายเท่านั้น แต่ให้รวมถึงกลุ่มคน LGBTQI ด้วย ซึ่งจากผลสำรวจของ IPSOS บริษัทวิจัยตลาดระดับโลก เมื่อปี 2566 ใน 30 ประเทศ พบว่า คน LGBTQI มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 9 แต่ในประเทศไทยไม่ปรากฏข้อมูลอย่างเป็นทางการ จากข้อมูลการสำรวจดังกล่าว คาดการณ์ได้ว่าในปี 2566 ไทยจะมีจำนวนประชากร LGBTQI ราว 5.9 ล้านคน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) การเพิ่มอัตราประชากรเกิดขึ้นทั่วโลก ได้เปิดกว้างและยอมรับความหลากหลายทางเพศมากขึ้น เช่นเดียวกับสังคมไทยโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติให้ประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 (กฎหมายสมรสเท่าเทียม) ในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2568 เพื่อคุ้มครองกลุ่ม LGBTQI ในการดำรงชีวิตตามอัตลักษณ์ทางเพศในสังคมไทยได้อย่างเสมอภาค เท่าเทียม สามารถจดทะเบียนสมรสได้ตามกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้คนกลุ่มนี้ได้รับสิทธิในการรับบุตรบุญธรรม สิทธิการเป็นทายาทโดยธรรม และสิทธิที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันภาคเอกชน บางองค์กรเริ่มใช้นโยบายส่งเสริมสิทธิ LGBTQI เช่น สวัสดิการสังคม ประกันสังคม ฯลฯ มีผู้ยอมเผยอัตลักษณ์ความเป็นตัวตน LGBTQI มากขึ้น โดยพิจารณาจาก LINE Thailand Business (2020) พบว่า จำนวนผู้ชมผ่าน LINE TV มากถึง 18.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนมากกว่า 3 เท่าตัว โดยกลุ่มผู้ชมมีทั้งคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้สูงอายุอีกด้วย (The Standard,

2020) สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยภายใต้บริบทวัฒนธรรมและสังคมไทยมีแนวโน้มเปิดรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น โดยมีการสำรวจกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น 3,000 คน ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ร้อยละ 11 (Wittayakornrerk S., 2013 อ้างถึงใน วรารัตน์ ประทานวรปัญญา, 2563, หน้า 386) เริ่มแสดงอาการเด่นชัดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุประมาณ 12-13 ปี เป็นช่วงของพัฒนาการที่ทำให้ผู้นั้นรับรู้ถึงพฤติกรรมที่แสดงออกทางเพศชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นพัฒนาการตามปกติของวัยรุ่นโดยทั่วไปที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ นอกจากนั้นยังมีพัฒนาการที่มีความแตกต่างในความเป็นหญิงและชายที่กำหนดโดยสรีระร่างกายเพียงอย่างเดียว การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นจึงมีความซับซ้อนมากกว่าพัฒนาการตามวัยโดยทั่วไป ลักษณะที่โดดเด่นสามารถรับรู้ถึงความแตกต่างมากที่สุด คือ พฤติกรรม การแสดงออกที่มีการผสมผสานกันระหว่างเพศชายและหญิงที่เป็นจุดเริ่มของบุคคลหลากหลายทางเพศ

แนวโน้มสถาบันครอบครัวไทยยอมรับค่านิยมความหลากหลายทางเพศ

กระบวนการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศสู่ความหลากหลายทางเพศเป็นพัฒนาการปกติตามช่วงวัย หรือ Coming out (Rohner, Khaleque, & Cournoyer, 2005 อ้างถึงใน วรารัตน์ ประทานวรปัญญา, 2563, หน้า 386) คือการเผยอัตลักษณ์ทางเพศ เนื่องจากเป็นวัยที่เริ่มตระหนักถึงความรู้สึกที่อยู่ภายในและความต้องการเป็นตัวของตัวเองตามที่ตนปรารถนา ความรู้สึกทางจิตใจทำให้

เกิดความแตกต่างจากเพศกำเนิด และยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน ได้แก่ โครโมโซม ยีนส์ การเติบโตของสมอง และสิ่งแวดล้อม (จิราภรณ์ อรุณากูร และธเนศ แก่นสาร, 2017) อีกส่วนหนึ่งอาจมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หรืออาจมาจากการเลียนแบบในสิ่งที่มีความสนใจ (โรงพยาบาลเปาโลเกษตร, 2567) รวมทั้งการรับเอาแนวคิดพหุวัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางเพศ (ณัฐธินิชา เหล็กกล้า, 2564, หน้า 85) จากอารยธรรมของสังคมไทย ประกอบกับบริบทของคนไทยเองที่มีความหลากหลายทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ลักษณะประชากร อีกทั้งลักษณะการเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมที่เติบโตมา ค่านิยมเฉพาะของบุคคล ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยหลัก หรืออาจเป็นปัจจัยดึงดูดให้ลูกหลานในครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งแสดงพฤติกรรมตรงข้ามเพศกำเนิด

กรณีเกิดปรากฏภายในครอบครัวหรือพ่อแม่มีลูกหลานที่มีพฤติกรรมแสดงออกตรงข้ามเพศกำเนิด จัดอยู่ในกลุ่ม LGBTQI หากไม่เคยนำความรู้สึกปฏิเสธภายในใจของพ่อแม่ หรือประเด็นเกี่ยวกับความพฤติกรรมทางเพศของลูกหลานมาพูดคุยในครอบครัว แต่มีปฏิสัมพันธ์สื่อสารระหว่างพ่อแม่ลูก เปิดกว้างรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ มุ่งสร้างความคิด ค่านิยม วางแนวทางการศึกษา โดยคาดหวังเพียงว่าลูกหลานเป็นทุนมนุษย์ (human capital) มาจากลักษณะเฉพาะของบุคคล (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2564) สิ่งเหล่านี้แสดงถึงการยอมรับของพ่อแม่ และครอบครัว และต้องการทำหน้าที่ของพ่อแม่ในการเป็นแรงเสริมเพื่อพัฒนาคุณสมบัติและทักษะการดำเนินชีวิตแก่ลูกหลานที่มีพฤติกรรมในกลุ่ม LGBTQI ซึ่ง

เป็นพฤติกรรมที่อาจเกิดจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่เอง การเลียนแบบ หรือจากสภาพแวดล้อม (UNDP, USAID, 2014, หน้า 27) เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ วรรัตน์ ประทานวรปัญญา (2563, หน้า ก) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของพ่อแม่ที่ลูกหลานมีพฤติกรรม LGBTQI คือ คุณลักษณะพ่อแม่ การรับรู้ของพ่อแม่ อิทธิพลของสังคม และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งการยอมรับของพ่อแม่และครอบครัวช่วยให้ลูกหลานมีพฤติกรรม LGBTQI ดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข สามารถตั้งศักยภาพตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ ตระหนักถึงคุณค่าเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความภาคภูมิใจ พึงพอใจในวิถีทางเพศที่ตนยึดถือไว้ นี่ก็เป็นความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาการไปในทางบวก ลดความสับสนต่อวิถีทางเพศของตน (D'Amico & Julien, 2012) อีกทั้งการยอมรับของพ่อแม่และครอบครัวที่เปิดใจรับฟัง ร่วมรับรู้ปัญหา สิ่งนี้ก็เป็นการส่งเสริมการทำหน้าที่ในฐานะสถาบันครอบครัว คือ หน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าให้สังคม แต่อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม ทัศนคติ และค่านิยมต่อกลุ่มคน LGBTQI ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้นลูกหลานที่เติบโตแต่ละรุ่น ย่อมมีรูปแบบทางพฤติกรรม การใช้ชีวิตต่างรุ่นวัยกัน รวมถึงช่วงห่างระหว่างรุ่นวัยด้วยเช่นกัน จึงยืนยันคำกล่าวต่อไปนี้ว่า ความเห็นต่างของคนในสังคม ความคาดหวังต่อลูกหลาน หากมีการทำความเข้าใจในปัจจัยที่เยาวชนมีพฤติกรรม LGBTQI จะช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างสันติและสุขในสังคมไทย

แนวทางปฏิบัติสำหรับสถาบันครอบครัวไทยต่อบุคคลที่มีความ หลากหลายทางเพศ

แนวปฏิบัติสำหรับสถาบันครอบครัวไทยที่มีลูกหลานมีความหลากหลาย
ทางเพศ

การที่ครอบครัวมีลูกหลานเป็น LGBTQI หลายคนหลายครอบครัวต้อง
เผชิญกับปัญหาสำคัญเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ขัดต่อความรู้สึกและขวางบรรทัด
ฐานทางสังคม เพื่อเสถียรภาพการดำรงชีวิตของลูกหลานที่เป็น LGBTQI พ่อแม่
และคนในครอบครัวต้องร่วมมือกันทำลายกำแพงปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการยอมรับ
พฤติกรรมของลูกหลานในความเป็นตัวตนตามวิถีทางเพศของคนกลุ่มนี้อย่าง
จริงใจ พร้อมจับมือไปด้วยกันตามวาทกรรมไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพื่อผลักดันให้
ลูกหลานที่อยู่ในคนกลุ่มนี้สามารถอยู่ในบริบททางสังคมไทยได้อย่างมั่นคง ช่วย
กระตุ้นการนำศักยภาพภายในออกมาสร้างคุณค่าให้ตนเอง และสร้างความ
ภาคภูมิใจ สร้างชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดังนั้นเมื่อพ่อแม่และคนในครอบครัวพบว่า
ลูกหลานเป็น LGBTQI เสนอแนะว่า ควรนำแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้ไป
ประยุกต์ใช้

1. ไม่ควรเปรียบเทียบ แต่ควรส่งเสริมการรับรู้ถึงคุณค่าตนเอง เพราะ
การเปรียบเทียบลูกหลานกับบุคคลอื่น เป็นการสร้าง/ย่ำให้เกิดความกดดัน ส่งผล
ให้ไม่อยากเปิดใจ กดปิดตนเอง ไม่ยอมแสดงคุณค่าหรือศักยภาพในตอนที่มียู่
ออกมาใช้ประโยชน์เพื่อตนเอง ครอบครัว สังคมได้เลย

2. ควรสร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการสื่อสารเชิงบวก เนื่องจากการมีทัศนคติที่ดี ย่อมเกิดผลดีมากกว่าผลเสีย ควรมีการสื่อสารให้กำลังใจ แสดงการยอมรับ สร้างความเชื่อมั่น การเปิดใจพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้สึก พยายามทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการทำหน้าที่ที่ดีที่สุดของครอบครัว

3. เอาใจใส่ ให้ความสำคัญ ชื่นชมการกระทำ สนับสนุนความสามารถที่ลูกหลานทำได้ เพื่อส่งเสริมศักยภาพ ความคิดสร้างสรรค์ มองปมเด่นมากกว่าปมด้อย

4. เสริมและสร้างโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ ให้คำปรึกษา แสดงความเป็นที่พึ่งมากกว่าใช้อำนาจ คอยแนะแนวทาง เพียงเฝ้าดูเพื่อให้ความช่วยเหลือ เมื่อจำเป็นก็พอ เพราะคน generation ต่อจากนี้ไป บุคลิกภาพโดยรวมเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองค่อนข้างสูง

5. คนในครอบครัวควรสังเกตพฤติกรรมและช่วยเหลือ แม้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความเชื่อในตนเอง แต่เมื่อต้องเผชิญกับความท้าทายทางสังคม วัฒนธรรมในองค์กรหรือสถานศึกษาที่ต่อต้าน เกิดพฤติกรรมสยบยอม ปิดตัวเองแยกตัวออกจากสังคม ซึมเศร้า เปลี่ยนพฤติกรรมสุดโต่ง ไขว่คว้าหาความรุนแรง เหล่านี้เป็นสัญญาณอันตรายต่อตัวลูกหลานโดยตรง ควรช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองเพื่อให้การอยู่ร่วมกับคนในสังคมที่มีความคิดหลากหลายได้

6. ยอมรับความเป็นตัวตนของกลุ่มคน LGBTQI อย่างจริงใจ โดยครอบครัวควรรับรู้ เข้าใจพฤติกรรมคนกลุ่มนี้ มากกว่าการโทษต้นเหตุ หรือพยายามขจัดปมที่เป็นปัญหา แต่ควรให้คนกลุ่มนี้ได้แสดงออกอย่างอิสระ ดำเนินชีวิตตามครรลองที่ต้องการ เพื่อลูกหลานอยู่ได้อย่างมีความสุข

แนะแนวทางการเลี้ยงลูกหลานที่เป็น LGBTQI

นอกจากแนวทางปฏิบัติข้างต้นแล้ว ยังมีคำแนะนำในการเลี้ยงดูลูกหลานที่เป็น LGBTQI เนื่องจากมีคำกล่าวว่า ความชอบ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับกันได้ เช่นเดียวกับพฤติกรรมทางเพศที่ลูกหลานยึดเลือกไว้ ก็เป็นความชอบอย่างหนึ่ง มีลักษณะเสมือนกับความชอบรสชาติอาหาร ความชอบต่อบุคลิกภาพ ฯลฯ แม้ว่าความชอบนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ กาลเวลา กระแสสังคม ประสบการณ์มากขึ้น ค่านิยมทางวัฒนธรรมปรับเปลี่ยน การปรับแต่งและสร้างกระแสนิยมของรุ่นวัยเป็นต้น ในทางกลับกันหากมองมุมกลับไปทีพ่อกแม่หรือผู้เลี้ยงดู ย่อมไม่สามารถบังคับหรือคาดหวังให้ลูกหลานชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นเดียวกับพ่อกแม่เคยมีความชอบในอดีต ปัจจุบันก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่ควรกำหนดและบังคับความชอบหรือคาดหวังกับลูกหลานกรณีเรื่องเพศสภาพ ที่สวนทางกับความชอบของพ่อกแม่ ต้นเหตุแบบนี้จะกลายเป็นความกดดัน ขาดความมั่นใจในตนเองของลูกหลาน แต่หากลูกหลานมุ่งตอบสนองความคาดหวังนั้น ก็จำเป็นต้องกบดความชอบแล้วสละความสุขส่วนตัวไป ความกดดันและการกบดความสุขส่วนตัวอาจส่งผลให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ สูญเสียความเป็นตัวตน ขยายเป็นความวิตกกังวล เกิดกลายเป็นความเครียด ยิ่งเมื่อถึงเวลาต้องตอบสนองความคาดหวังนั้นแล้ว แต่ไม่สามารถทำได้ ยิ่งทวีปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ไม่เห็นคุณค่าของตน เกิดภาวะซึมเศร้า เข้าใจว่าตนไร้ประโยชน์ ลักษณะความรู้สึกนี้อาจกลายเป็นปมหรือตรรกะในใจที่ติดตัวลูกหลานไปตลอดชีวิต ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาด้านความรู้สึกของลูกหลาน สิ่งที่พ่อกแม่ควรทำมากกว่าคือ การยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น คอยช่วยเหลือให้ลูกมีความพร้อม สามารถรับมือกับปัญหา

ทางสังคมที่ลูกหลานต้องเผชิญ และเมื่อถึงวันที่ลูกหลานได้เป็นตัวของตัวเอง ได้
ยึดเลือกในสิ่งที่ตนชอบ (passion) เสริมด้วยแรงบันดาลใจ (inspiration) มีแนวโน้ม
ที่ชีวิตของลูกหลานเป็นไปทางประสบความสำเร็จมากกว่า สะท้อนให้เห็นว่า การ
ประสบความสำเร็จนั้นเป็นผลจากการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัว ทั้งครอบครัว
แบบ Extended Family หรือการทำหน้าที่ของพ่อแม่ ในครอบครัวแบบ Nuclear
Family

แนวทางการอยู่ร่วมกับ LGBTQI อย่างให้เกียรติ

จากการที่คนในครอบครัวและคนที่เป็น LGBTQI ต้องเผชิญกับปัญหา
การต่อต้านพฤติกรรมไม่ตรงเพศกำเนิด เพราะขัดกับบรรทัดฐานทางสังคม
ช่องว่างระหว่างรุ่นวัย การสร้างพื้นที่ไม่เท่าเทียมจากมุมมองการแบ่งเพศ สิ่ง
เหล่านี้ทำให้คุณค่าความเป็นคนหรือศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ไม่ตรงกับ
หลักการสิทธิมนุษยชน และบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง
ฉบับในอดีต พ.ศ.2540 พ.ศ. 2550 และฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2560 ที่มีเจตนารมณ์
ให้เกียรติคนในสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความสุข ด้วยหลักการ
ดังกล่าว การต้องอยู่ร่วมกันกับคน LGBTQI จึงยอมรับและให้เกียรติกันและกัน จึง
ขอแนะแนวทางอย่างเรียบง่ายดังนี้

1. สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรม และมีอิทธิพลทาง
ความคิด การยอมรับ บุคคลแรกที่ต้องให้เกียรติคือ สมาชิกในครอบครัวที่เป็น
LGBTQI ด้วยการยอมรับ สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิ เสรีภาพ
ความชอบส่วนบุคคล

2. ไม่ควรแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างเพศใดเพศหนึ่ง และไม่ยึดติดกับระบบสองเพศ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้เพศสภาพที่หลากหลายมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมีสิทธิเท่าเทียมกัน ให้เกียรตินิยม LGBTQI ในฐานะปวงชนชาวไทย ไม่เลือกปฏิบัติจากเพศสภาพ ไม่ใช้มาตรการเหยียดหยาม ควรใช้การสื่อสารมวลชนส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกันกับทุกลักษณะเพศ

3. ให้เกียรติในการใช้พื้นที่ตามเพศที่บุคคลนั้นยึดเลือก เช่น ห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า เป็นต้น ควรปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีที่พึงปฏิบัติกับผู้อื่น ที่คาดหวังให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเอง

4. เคารพความเป็นส่วนตัว รักษาความลับเกี่ยวกับเพศสภาพ โดยเฉพาะบุคคลข้ามเพศ (transgender) ด้วยการเปลี่ยนผ่าน (transition) ด้วยวิธีการทางการแพทย์ ควรให้เกียรติด้วยการระบุเพศตามที่บุคคลนั้นต้องการ เมื่อเปลี่ยนผ่านเป็นชาย หรือเป็นหญิง

5. รับรู้ และทำความเข้าใจต่อคนที่เป็น LGBTQI เนื่องจากคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ใช่บุคคลผิดปกติทางสมองหรือเป็นโรคจิต แต่เป็นคนปกติธรรมดาเพียงแต่รสนิยมทางเพศแตกต่างกัน จึงควรปฏิบัติกับ LGBTQI ตามเพศที่ปรากฏต่อหน้าอย่างให้เกียรติ หากไม่แน่ใจต่อเพศสภาพนั้นก็ควรหลีกเลี่ยงคำถาม หรือไม่ให้ความสนใจเรื่องเพศในขณะสื่อสาร สนทนา หรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

6. กรณีที่คนเป็น LGBTQI ทำหน้าที่ผู้แทน เป็นวิทยากร ผู้สอน ผู้ดำเนินรายการ ฯลฯ ผู้ฟังควรเปิดใจยอมรับ รับฟังสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ไม่ควรตั้ง

ชงหรือแสดงอาการข่มขู่ แกล้ง ด้อยค่า (bully) โดยปราศจากเหตุผล เพียงว่าผู้นั้นเป็นคนไม่ตรงกับเพศกำเนิด เพราะไม่เกิดประโยชน์หรือเป็นผลดีต่อฝ่ายใดเลย

7. กลุ่มคนที่เป็น LGBTQI ถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญสมควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและให้เกียรติต่อกันในสังคมไทย แต่ในทางปฏิบัติ LGBTQI ยังคงได้รับการปฏิบัติที่ไม่เคารพต่อกัน ทั้งปัจจัยทางกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่ยังไม่ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ จึงเห็นถึงความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะวัฒนธรรมมองคร่งยังมีการปฏิเสธการเข้าทำงานของ LGBTQI เนื่องจากการระบุตัวตนไม่ตรงเพศกำเนิด เป็นต้น

สรุป

สถาบันครอบครัว เป็นหน่วยขนาดเล็กที่สุดของสังคม แต่มีบทบาทสำคัญมากต่อประเทศชาติ เพราะมีหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ สืบเชื้อสาย อบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมทางวัฒนธรรมและสังคม วางรากฐานการเรียนรู้ก่อนเข้าสู่สังคม คล้ายกับครอบครัวทั่วโลก เช่นเดียวกับครอบครัวไทย แต่ต่างกันที่โครงสร้างส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่กระแสสังคมในยุค social media network ที่มีการสื่อสารด้วยระบบ digital ที่สามารถเชื่อมต่อกับทุกสังคมทั่วโลก เกิดการปรับเปลี่ยนแบบการทำหน้าที่ทับซ้อนกับครอบครัว จนเกิดอุปสรรคการรับเอาวัฒนธรรมและอารยธรรมโลก โดยเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งส่งผลให้อัตลักษณ์ของบุตรหลานต่างไปจากเพศกำเนิดมีความหลากหลายทางเพศ หรือมีลักษณะในกลุ่ม LGBTQI กระทั่งมีเรียกร้องสิทธิเสรีภาพขยายวงกว้างในหลายประเทศ จนยอมรับความหลากหลายทางเพศตาม

หลักสิทธิมนุษยชน (human right) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) รวมถึงประเทศไทยได้ผลักดันกฎหมายสมรสเท่าเทียมและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ เป็นประเทศแรกในภูมิภาค ASEAN อีกด้วย

ภายใต้ภาวะวัฒนธรรมและอารยธรรมโลก เป็นช่วงอายุของลูกหลานที่จัดเป็นคนรุ่นใหม่ (new generation) เกิดและเติบโตมากับความก้าวหน้าของ social media network และ internet ด้วยทักษะการค้นคว้าหาข้อมูลได้อย่างชำนาญ เปิดกว้างรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ ได้หล่อหลอมความคิด ความเชื่อ พฤติกรรมการยอมรับคู่รักเพศเดียวกัน ดังนั้นการทำหน้าที่ของพ่อแม่และคนในครอบครัวที่ลูกหลานมีพฤติกรรมเป็น LGBTQI การปรับแนวคิดและยอมรับพฤติกรรมลูกหลานในความเป็นตัวตนตามวิถีทางเพศที่ยึดเลือกมา ด้วยการทำหน้าที่ที่ทำให้กำลังใจ ให้ลูกหลานสามารถดำเนินชีวิต พร้อมทั้งตั้งศักยภาพและคุณค่า มาสร้างความภาคภูมิใจและชื่อเสียงวงศ์ตระกูล เพื่อเปิดพื้นที่ความเท่าเทียมทางเพศอย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ปรับแต่งสังคมไทยให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติและสุข

องค์ความรู้จากการศึกษาสถาบันครอบครัวไทย แม้เป็นหน่วยสังคมขนาดเล็ก แต่ได้ทำหน้าที่สำคัญในการผลิตทายาทมีเพศกำเนิดใดก็ตาม ถือเป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ หากมีพัฒนาการทางพฤติกรรม ด้วยปัจจัยภายในหรือภายนอกครอบครัว ทำให้บุคลิกลักษณะเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศก็ตาม สถาบันครอบครัวก็ยังคงเป็นหน่วยที่ทรงอิทธิพลต่อตัวบุคลิกลักษณะและสังคมเสมอมา เนื่องจากบุคคลในครอบครัวไทยยอมรับกระแสสังคมยุคใหม่ในเรื่องความหลากหลายทางเพศ นอกจากยอมรับบุคลิกลักษณะที่มีความหลากหลายทางเพศ

แล้ว ยังปรับทัศนคติเพื่อให้บุตรธิดาอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยคาดหวังว่า สังคมไทยจะปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กณิกาพร บุญชู. (2555). การรับรู้ ค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศ ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยาลัยคริสเตียน, 10(1), 110-128.
- กรมกิจการสตรีและครอบครัว. (2567). 7 วิธีการง่าย ๆ สร้างครอบครัวของเราให้เข้มแข็ง. ค้นเมื่อ 6 มกราคม 2568, จาก <https://www.dwf.go.th/contents/69586>
- กรรณิการ์ มีสวัสดิ์. (2561). การให้คำปรึกษาผู้สูงอายุในครอบครัวแบบสังคมเมือง. วารสารพุทธจิตวิทยา, 3(2), 14-27.
- กฤตยา อาชวนิชกุล และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. (2551). บทใหม่โรคมิติ “เพศ” ในประชากรและสังคม. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุล. (2558). การศึกษาระบบอุปถัมภ์กับปัญหาสังคมไทย: การประยุกต์ใช้ ของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, 23(1), 177-197.

- จิราภรณ์ อรุณากูร และธเนศ แก่นสาร. (2017). เหตุผลของความหลากหลายทางเพศ. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568 จาก <https://youtu.be/znrXuKqcqFc>
- จุฑามาศ รอดสน. (2560). คุณลักษณะผู้ใหญ่นำในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรจญา ตัญญพัฒน์กุล. (2021). *When Family Changes Social Media*: มองความสัมพันธ์ครอบครัวยุคดิจิทัล กับ แดเนียล มิลเลอร์. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก <https://www.the101.world/daniel-miller-digital-family-interview/>
- ณัฐธินิชา เหล็กกล้า. (2564) การเปลี่ยนแปลงวาทกรรมเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศในแบบเรียนเพศวิถีศึกษา จากความผิดปกติสู่การยอมรับภายใต้พหุวัฒนธรรมที่เป็นเพียงวาทกรรม. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 40(2), 79-95.
- ท่องเที่ยวทั่วไทย. (2560). *โครงสร้างของสังคมไทย*. ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2568, จาก <http://www.meemodo.com/THThaistucture.html>
- ธนกร วรพิทักษ์นันท์. (2566). การต่อรองและการสยบยอมต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศในด้านชีวิตคู่ของกลุ่มคู่รักเพศเดียวกัน. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา*, 5(3), 1-27.

- ธัญญาภัส ทองมุสhti. (2562). กฎหมายต้นแบบในการรับรองและคุ้มครองสิทธิ
การสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นิเทศ ดินณะกุล. (2551). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, โครงการผลิตตำราและ
เอกสารการสอน.
- ปฐมวัยไทยแลนด์. (2566). วิกฤตสถานการณ์ครอบครัวปัจจุบันมีขนาดเล็กและ
เปราะบางยิ่งขึ้น. ค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 256, จาก
<https://www.thaihealth.or.th/?p=231489>
- ภูเบศร์ สมุทรจักร, กมลชนก ขำสุวรรณ และพิมลพรรณ นิตยัณรา. (2562).
ครอบครัว “เปราะบาง” เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำร้ายครอบครัว
ไทยและทิ้งใครหลายคนไว้เบื้องหลัง. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล,
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.
- เมธิรา ไกรนที. (2563). ครอบครัว: สถาบันหลักทางสังคมกับบทบาทการพัฒนา
มนุษย์แบบองค์รวม. วารสารปาริชาติ, 33(1), 1-16.
- โรงพยาบาลเปาโล เกษตร. (2567). LGBTQ ความหลากหลายที่ไม่แตกต่างใน
สังคม. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก
[https://www.paolohospital.com/th-th/kaset/Article/Details/LGBTQ-](https://www.paolohospital.com/th-th/kaset/Article/Details/LGBTQ-ความหลากหลายที่ไม่แตกต่างในสังคม)
ความหลากหลายที่ไม่แตกต่างในสังคม

- วรรัตน์ ประทานรปัญญา. (2563). การเสริมสร้างการยอมรับของพ่อแม่ที่มีบุตรข้ามเพศด้วยการบูรณาการ ปรึกษาครอบครัวโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 21(1), 385-396.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2553). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย: วัยรุ่น-วัยสูงอายุ เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สะอาด ศรีวรรณ. (2560). ความเข้มแข็งทางสังคมบนฐานสถาบันครอบครัว. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(2), 93-111.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2557). เพศที่สามครองพิธีกรเน้นประพจน์ดีเป็นตัวอย่าง. ค้นเมื่อ 6 มกราคม 2568, จาก www.thaihealth.or.th/เพศที่สามครองพิธีกร-เน้นประพจน์ดีเป็นตัวอย่าง.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). เสี่ยงสะท้อนเยาวชนถึงสถานการณ์ครอบครัวไทย 4.0. ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2568, จาก www.thaihealth.or.th/Content/36159
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2564). เปิดจุดเปลี่ยนการยอมรับ LGBTQ. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/content/1062-content-%20LGBTQ>

- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2559). *NEW GEN IS NOW* คนรุ่นใหม่คือพลังแห่งอนาคต. กรุงเทพฯ: โคคูน แอนด์ โค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *LGBTQ+ : หลากหลายที่ไม่แตกต่าง เพื่อเปิดกว้างสู่ความเสมอภาคทางเพศ*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก https://www.nesdc.go.th/download/Social/Social_Report/2566_article_q2_003.pdf
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2566). *ปัจจัยกำหนดสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน. รายงานการศึกษาศาสนาการณ*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, สำนักส่งเสริมสุขภาพ.
- D'Amico, E. and Julien, D. (2012). Disclosure of sexual orientation and gay, lesbian, and bisexual youth's adjustment: Associations with past and current parental acceptance and rejection. *GLBT Family Studies*, 8, 215-242.
- NovaBizz. (2560). *การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Social-Interaction.htm>
- PIERspectives. (2564). *โอกาสกับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก <https://www.pier.or.th/pierspectives/001/>

- The Standard. (2020). *LINE เปิดผลสำรวจ Y Economy พบ 78% คนดูซีรีส์วาย เป็นผู้หญิง กำลังซื้อสูง พร้อมอุดหนุนสินค้าที่ศิลปินเป็นพรีเซนเตอร์*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก <https://thestandard.co/line-found-people-78-watching-y-series-are-high-purchasing-power-women/>
- UNODC และ UN Women. (2021). *การตระหนักถึงเพศสภาพของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการและกลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมาย*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2568, จาก https://asiapacific.unwomen.org/sites/default/files/2022-05/Gender-Module-1_THAI_2-11-21.pdf